

N. LIX.

UPRZYW. WIADOM.

z CUDZYCH

KRAIOW

A N N O

1731.

z Włoch.

z Rzymu d. 6. Ian. W niedzielę rano odprawiła się u Kárdynała Sekretarza *Statús* Kongregacya partykularna, z Kárdynałow *Olivieri* y *Corradini* tudzież IMéi Xdża *Daterij* złożona, która się, (iako powiadaia) respektiem zkąsowania pewnych, na Kościoły Párafialne *dationum* agitowała. Po obiedzie *Sacrum Collegium* na Nieszporách iako wigilią Nowego Lata było przytomne w Kwirynale, z kąd nie ktorzy IchMé Kárdynałowie do Kościoła Iezuickiego pod tytułem *Iesus, na Te DEVM laudamus* poszli, y tam Kárdynał *Cinsuegos* solenizował. Na zajutrz rano w sam dzień Nowego roku *Sacrum Collegium* w Kwirynale Mszy S. spiewancy *aderat*, y lubo tam Ociec S. nie był przytomny, dał iednak partykularną audyencyą w apartymencie swoim Kárdynałowi *Benivoglio* Ministrowi Hiszpáńskiemu, który po tym z nowo-kreowanym Kárdynałem *Corfini* Kolligátem swoim długo konferował. Tegoż rana IMé P. *Cusani* uczący się w *Collegium* Klémensowym,

odebrał przez umyslnego nie poćieszną wiadomość *de fatis* Kárdynała *Cusani* stryia swego w *Milanie* d. 27. elapsi bez testamentu zesłego, o czym zaraz Oycu S. *detulit*. Ten Prálat był náunki bardzo doskonały, Biskupem Pawój á przedtym Ablegátem do *Bologne* tudzież Nuncyuszem Apostolskim w *Wenecyi* y A. 1711. w *Francyi*. Po nim wnukowie, to jest dzieci od Rodzennego iego pochodzące sukcesyą dobr bardzo znaczných brác będą y wákanfów 4. in *Sacro Collegio* zostáie. IMé X. *Passionei* dopiero *circa ultimos Febr.* na Nuncyaturę Wiedeńską wyieżdża. Ze zaś tenże Prálat jest *capacitatis & meritorum insignium*, więc go Ociec S. często do siebie wokuie y z nim w różnych wielkiej importancyi interessách konferuie, bywał także u niego codziennie náypředniejsza Szlachta Miásta tutecznego.

z Hiszpánii.

z Sewilij d. 1. Ian. Dziś rano wszyscy *Grandes* y Ministrowie zbiehali się do Dworu y po oddaniu respektiem

No-

Nowego roku kongratulacyi, Krolestwu IchMciom przy Nabozenstwie asystowali. Ieszcze tu wszedzie naglowe Werbua y wszelkie do przyszley kampanii czynia preparatoria, iakoż w tym tygodniu bomby, kule y rozne amunicye do *Barcellona* wyslano. Cztery Okrety nowe z *Portu Coronna*, ktorych zalozil ordynans, aby do *Cadix* wybiegly, iuz tam stangly y o kolo nich wielkie staranie maia, aby we wszystko przewidwane byly. Ostatnia Fregata z *Cartagena* w *Portu Cadix* stanawszy, retuli, ze tego roku niezliczone Okrety z roznych Nacyi na larmarku *de Portu-Bello* przybylo, zkad sie Kupey nasi wielkiego spodziewaja awantazu, ile kiedy wiele towarow ztad do *Portu-Bello* wyslano. *Cartagena* lezy w Ameryce poludniowcy in *Terra firma*, ktora Francuzi w roku 1697. przez szturm odebrali y kilka millionow zdobyczy. Do Francyi wyslali: nie daleko ztad znaydnie sie *Portu-Bello*, takze na niektorych mapkach *Nombre de Dios* nazwane, gdzie sie naywiekszy calego swiatu larmark odprawia, aracy iuz tam wszystkich rowarow z *Poru* do Hiszpánii & *de converso* z Hiszpánii do Ameryki pochodzacych, sklad bywa.

z Francyi

z *Marly* d. 16. Jan. Iak tylko Krolestwo IchMé z całym Dworem tu stangli, tak zaraz przybiegl od IMéi Pana Markwisa *de Fencelon* Posla naszego w *Hadze*, bedacego, kuryer, po ktorego przybyciu Krol IMé dlugo z Kardynalem *de Fleury* konferowal, ten zas Kardynal dla konferencyi z Hiszpanskimi y Angielskimi Ministrami y dla expedyowania tegoz kuryera, zaraz do Paryza wyiechali. Konferencye teraznieylsze, wzystkie sie respektem dyspozycyi przyszley kampanii odprawia, iakoż w ostatniay *conventum*, aby od na-

szey milicyi 20. y od Hiszpanskich 20. Tys. do Transportu Wlozkiego kommandowano, do ktorey sie 6. Tys. Angielczykow y dwa Tysiacce Holendrów, zalozyc maia, a tak sie wyzke Alliantow Sewilyjskich na 48. Tysiecy ludu, oprocz 30. Tys. ktore od Krola naszego do Xięstwa Sawoyjskiego maia bydz wyslane, liczyz bedzie. Flotta zas z 60. Okretow wojennych y 120. Fregatow tylez Galerow ziozona *comparabit*. Z tym wszystkim dwor nasz bardzo iest ciekawy wiedziec, co za rezolucya na przyszlym Parlamencie Angielskim stanie, ile kiedy Holendrzy wojne na swych granicach calc nie lubia, Angielczykowie zas przez to znaczne w handlach swoich poniesliby szkody, dlaczego sobie zyczaj, aby wojna w Wlozech iuz zaczeta, y odprawiona byla, a zatym pewnicysza o dyspozycyach przyszley Kampanii *post resultatum* tegoz Parlamentu badzie relacya. Krolestwo IchMé codziennie sie towami y innemi dywertymontami zabawiajac, d. 30. pros. do Wersalu, dla obchodzenia przypadajacego Swietu Gromnice, powroci z pod czas zapustu rozne rekreacyine podroze do *Rambouillet* uczynic zechca. IMé P. *de Barenachea* drugi Posel Hiszpanski, po odiezdzie Markwisa *de Ste Croix*, takze w krotce do *Sevilij* *rediturus*.

z Anglii.

z Londynn d. 18. Jan. W przelazym tygodniu stanal tu od IMéi Pana Grassa *de Chesterfield*, Posla naszego w *Hadze* do tych czas bedacego, kuryer, ktory, ze wielkiey importancyi przyniosl interesu, wiec zaraz w przytomnosci Krola IMéi bylo *Consilium*, po ktorym *in instanti* umyslnego do Paryza wyslano, z tym ordynansem, aby iako nayprzedziej powroci. IMé P. *Etienne* takze w Chrátko-

akterae Posti extraordinarynego do Paryża wyedzie. Przyszłego poniedziałku *Fluxus Maris* albo wylewanie mórza tak wysoko *inundavit*, że wszystkie zruynowało Tamę y przy rzece *Tbamise* nieznaczone poczyniło szkody. Przed kilka dniami dwa Okręty Kupieckie z Miasta *Havana*, gdzie się Flota Hiszpańska siebrną z gromadzić zwykła, do Portu *Dover* szczęśliwie y bardzo bogato ładowne stały; które doniosły, że Okręt wojenny Hiszpański *Genovesa* nazwany, nie daleko *de Pedro* na hak piąszczysty trąfwszy, z niego od wszystkich towarów, na nim będących, tylko *pro pretio* 150. tysięcy *liveru* ratowano. Mątkowie zaś y innych na 150. osob, a między niemi IMé P. *Don Adoretto*, przetrzły. Prezydent z miasta *Panama* znaydujący się, który był deputowany z Korespondencji z szczerego złota miśternie nad podziwienie w Ameryce zrobioną dla podarunku Krolowi Iey Mei Hiszpańskiej, przy sobie mający, na małą Galiotę dla salwowania się wsiadłszy, przez gwałtowny wicher tak daleko na morze zapędzeni byli, że o nich wcale słychać nie było; powtórzałaż tym, że wszyscy nieszczęśliwie pogingli. Przeczeczone *Panama* niedaleko od *Portu Beño* (o którym w § z Hiszpanii teraz namieniono) leży, jest wielkie, bogate y pod władzą Hiszpańską będące Miasto.

z Danii.

* *Kopenhagi d. 18. Jan.* Przy terażniejszych mrozach, Krol IMé często się sankami dywertuje, iednak przy takich dywertymencjach interesa Państwa swoich nie zapomina, owszem się codziennie znayduje w Rádzie y wszelkie dla pożytku całego Krolestwa czyni dyspozycye; między innemi y to ordynował aby Stolica tuteczną, ostatnim o-

gniem bardzo zruynowaną, w tym roku restaurowaną była, iakoż już IMé Pana *Grafa de Wiebo*, Vice-Reja Krolestwa Norwegii, respektem przyprowadzenia na przylizą wiosnę drzewa y innych materiałów zażądał Krolowski Ordynans. Zakazano przy tym przez drukowany Edykt, żeby się nikt nie ważył haństowane y szamcrowane suknie nosić, przez co złota y srebra do postronnych Królow przemienione bywają. IMé P. *de Sehlsted*, Posel przy dworze Francuzkim do tych czas będący, codziennie *speciatim redux*; IMé P. *Generál de Saxlenburg* zaś na mieysce ięgo *quá* Posel do Paryża *excursum*, któremu Krol IMé kilka tysięcy Tálcerów na expensę rezye podroży wyliczyć kazał.

z Moskwy.

* *Stolicy d. 10. Jan.* Przyszłego tygodnia Czarow Iey Mé polowanie wilkow y niedzwiedziów w poblizszych knici dla rekreacji wszystkich Ministrów y całego Dworu przez trzy dni odprawił na którym procz różnych zwierząt, niedzwiedzia jednego nad zwyczaj wielkiego uszczwano. IMé P. *Admirál Wilster* dla słabości zdrowia z Pokoiów swoich nie wychodzi; od Syna zaś, który jest *Contra Admirálem Floty* w Portach Kaspiskich stojący, zawczoraj tu umysłny stanął, *referendo*, że Fregat sześć, przeszłego roku zaczętych, już do perfekcyi przywieziono y tamczną Flotą na przylizą wiosnę z 12. Okrętów wojennych, 60. armat nożących, 30. Fregat y dwóch Prámów, do bombardowania służących, złożoną będzie, a Mątkowie w ostatniej haństracyi na 12. Tysięcy się popisali. Wczoraj IMé P. *Generál de Samerin* do Regimentów, przy granicach Ukrainskich stojących, wyszedł, gdzie się także IMé Pa-

Pana Generała *de Weybach*, do tych czas w Chárakterze Pośła Extraordynaryjnego w Wárszawie będącego, spodziewaia. Akt pogrzebowy zelźego Feldmarszałka Xiążęcia *de Galliezin* (o którym *anterius* z Wárszawy w Polskich Gázetach) w krotce z wielką magnificencyą y ceremoniami odprawić się będzie. Listy ostatnie z *Asrakánu* donoszą, że *Sofi* albo Krol terażniejszy Percki ieszcze z woyskiem swoim pod *Bagdad* *subsistit* y lubo mu Bafza támeiczny bárdzo pożyteczne uczynił propozycye, aby w Trákiat y kombinacyą z Portą Ottomańską wkroczył, iednakże on ie ákceptować niechciał, owszem do powrotu umyślnego do Konstantynopolu wysłanego, odłożył, ná co oczekiwaiąc y Miasto pomienione y Milicyą Turecką w nim będącą w obleżeniu trzymá y náymaniejszy rzeczy dla sustentacyi Obywátelów y Gárnizonu wnieść nie dopuszcza. Między Woyskiem tegoż *Sofiego* znayduie się wielu eudzożiemców, u których *disciplina militaris* Chreściánńskim dyspozycyom ledwo się nie równia, czego przed tym u Perłow nie znáno. Nad potęgą zaś całą, Generał pewny, który oráz iest Ministrem, człowiek mądry, przezorny, odważny, z *Daghestan* rodu podłego będący, má Kommendę. Tego, po przyięciu Rużby u Xcia *Thamasa*, nazwáno *Thamas Kuli-kan* to iest *Kán* poddany Xcia *Thamasa*. Ten pártą *Ebreffu* Uzurpátora pierwszego zniósł y od polspółstwa támeicznego restaurátorem Perfsy *nuncupatur*.

z Niemiec.

z Wiednia d. 27. Ian. Záwczoráy przybył tu *Emissarius* od IMci P. Gráffa *de Wratislau*, Pośla nášzego przy Dworze Rossyjskim będącego w tak wielkim y pilnym interese, że Biskup *de Bam-*

berg y de Wintzburg, Podkancelerzy Imperij, záraz do Dworu wyiechál y o tym dlugo z Cesarzem IMciá konferował: *contenta* tey expedycyi *non publicatur*. Przeszłego wtorku stánł tu z Włoch karyer z relacyą, że Xiążc IMé *Parny y Placenyi* Brát Ródzony Krolowy LeyMci Hiszpáńskiey; po krotkiey chorobie z tym się pożegnał światem, zostáwiwszy Xiężną Málzonkę z Domu *Modena* będącą *in graviditate*. Ze zaś wiadomość o zbliżeniu się Pośla Extraordynaryjnego od Porty Ottomańskiey *Muslaffi Effendi* nazwanego, doszła, więc dla przyięcia iego wszystko już regulowano y ordynans dano, aby po trákie, króćdy tenże Minister poiedzie, wszelkiemi nálezytosciami był opátrzony. IMé P. *de Karoz* z Panem *Pencklerem*, Sekretárczem Cesarzkim *Linguarum Orientalium* dla przywitania tegoż Pośla przy gránicy, zárad do *Parakin excursum*. O milę zá przerzeczoným Místem gránicá między Dworem y Portą Ottomańską przez trzy kámiénie w roku 1799. iest naznaczona, gózić d. 15. lun. rátyfikacyą Tráktatu Páslarowickiego z obu stron wydáno. W tym tygodniu u Dozorcy zwierząt, dwie málpy *utriusq; generis* máiącego, młoda się urodziła, co się ieszcze nigdy ani w Hiszpáńskim ani w Włóckim kráju nie przyrásiło. Zaczyn káždy z IchMciów ciekawy iest, widzenia tey bestyi ki niemowlęciu podobny. Listy z Páryża donoszą, że lubo woyná zdáie się bydz w Włószek nie ochybná, iednak dwor támeiczny ordynans, dla uczynienia do przyszley Kámpanii potrzebne gotowości, zátrzymuie, chcąc w przod wiedziec *de successu* Párlamentu Angielskiego (który się wkrótce zgromádzi) y o kommissach IMci Pána Gráffa *Rotenburga*, w Chárakterze Pośla Extraordynaryjnego do Dworu Hiszpáńskiego wysłanego.